

PANTELIJE MISKOVIC

Narodni odbor Općine Beli Manastir

Iskustva iz združene sjetve u općini Beli Manastir

Združena sjetva je za našu poljoprivredu vrlo interesantna i višestrano korisna. Ona je u prvom redu za nas interesantna, jer nam pruža velike mogućnosti za daljnje povećanje prinosa, što bi mogli smatrati kao prvu, te direktnu i neposrednu korist ove tehnološke mjere. U drugom redu, velika vrijednost ove nove, i na nauci zasnovane agromjere, leži u indirektnim, perspektivnim i dalekosežnim koristima, koje nam ona omogućuje i pomaže da postignemo i ostvarimo.

Sagledavajući sve te vrijednosti združene sjetve, rukovodstvo komune Beli Manastir je odlučilo, da se na 20 do 25% pšeničnih površina socijalističkog sektora, provede združena sjetva pšenice i kukuruza. Prema tome planu, u pet zadruga belomanastirske komune, bit će pod združenom sjetvom, u ekonomskoj 1959/60 godini, 130 ha oraničnih površina, a na četiri pogona PIK »Belje«, tom sjetvom bit će zahvaćeno oko 500 ha pšeničnih površina.

U daljnjim izlaganjima iznosimo metodiku i kombinacije za združenu sjetvu pšenice i kukuruza, koje je poljoprivredna stanica Beli Manastir preporučila našim proizvođačima.

PREPORUKE ZA ZDRUŽENU SJETVU: PŠENICA I KUKURUZ

U prvim preporukama zadržat ćemo se na onome što treba da bude najvažnije u agrotehnici združenih usjeva (pšenica—kukuruz), obzirom na specifičnost uslova pojedinih ekonomija OPZ-a.

Izbor zemljišta

Za združenu sjetvu treba izabrati samo najbolje (najplodnije) površine, koje su ranijih godina duboko obrađivane, te đubrene stajnjakom, kao što su parcele iza šećerne repe, kukuruza ili višegodišnjih leguminoza (lucerka, crvena djetelina).

Predsjetvena obrada i đubrenje umjetnim gnojivima

Za združenu sjetvu svakako treba izvršiti dva oranja, a tamo gdje je s tim zakašnjeno, prvo oranje treba obaviti, kao glavno na dubini od 30—40 cm, a nakon desetak dana obaviti drugo oranje na 15—18 cm.

Kod đubrenja za združeni usjev treba biti obazriv i voditi računa o potrebama obih kultura na hrani, a ni ostale vegetacione faktore, kao što su vlaga u tlu i drugo, ne smijemo zanemariti.

Niže navedene doze umjetnih gnojiva predviđene su kao orijentacione za prinos zrna pšenice od 50—55 mtc/ha i kukuruza 75—80 mtc/ha.

Upotreba umjetnih gnojiva preporuča se na slijedeći način:

- a) Iza skidanja predusjeva po strnjaku potrebno je dati
fosfornih gnojiva u vidu superfosfata	400 kg/ha
kalijevih gnojiva	150 kg/ha
amonsulfata	200 kg/ha
- b) Nakon izvršenog glavnog oranja potrebno je dodati
fosfornog gnojiva u vidu Tomasove drozge ili superfosfata	300 kg/ha
kalijevih gnojiva	100 kg/ha
- c) Neposredno pred sjetvu pšenice upotrebiti još fosfornih
gnojiva u vidu superfosfata	100 kg/ha
kalijevih gnojiva	50 kg/ha
amonsulfata ili nitromonkala	100 kg/ha

U slučaju da nedostaje zadruzi preporučeni amonsulfat može se upotrijebiti 200 kg nitromonkala/ha, pred sjetvu.

ZIMSKA NITRACIJA I PROLJETNJA PRIHRANJIVANJA

Pšenice:

Prvo nitriranje pred zimu obaviti sa 75 kg/ha vapnene salitre. Ovo bi se prihranjivanje obavilo koncem novembra, odnosno prvom polovinom decembra, ovisno o vremenu i roku sjetve, kao i vremenskih prilika.

Drugo prihranjivanje obaviti tokom mjeseca februara, sa 100 kg/ha nitromonkala.

Treće prihranjivanje obaviti koncem mjeseca marta ili početkom aprila, sa kombiniranim gnojivima N P K (nitrofoskal 151—200 kg/ha, što ovisi o izgledu i stanju usjeva pšenice).

Eventualna daljnja prihranjivanja s dušičnim gnojivima zavise će o razvojnom stanju usjeva i vremenskim prilikama.

Ova gnojidba zasniva se na pretpostavci, da fond hranjiva u tlu obezbjeđuje prinos pšenice od 30 mtc/ha i kukuruza (zrno) 40 mtc/ha. Da bi se izvršilo prihranjivanje kukuruza za određeni prinos 75—80 mtc/ha potrebno je još dodati umjetnog gnojiva i to:

1. Prije gruberovanja praznih traka u združenom usjevu ostavljenih za sjetvu kukuruza u proljeće, razbacati ručno kako slijedi:

superfosfata	300 kg/ha
kalijevih soli	200 kg/ha
nitromonkala	100 kg/ha

2. U stadiju porasta od 2—3 listića, potrebno je kukuruz prihraniti nitromonkalom, sa 150 kg na ha.

3. U stadiju razvoja od 7—8 listova (visina biljke od 40—50 cm do koljena), potrebno ga je prihraniti, sa udarnom dozom dušičnog gnojiva od 300—350 kg/ha.

Sjetva pšenice trebala bi se obaviti u trakama, kako bi se izvršilo barem jednokratno kopanje.

Količina sjemena pšenice zavisna je o izvršenju sjetve, agrotehničkom roku — vremenu sjetve, strukture zemljišta i sorte, od sorte »San Pastore« 200—220 kg/ha, a kod »Fortunatte« 230—240 kg/ha.

Za sjetvu kukuruza najbolje bi odgovaralo sjeme Singl-crossa, radi podnašanja gušćeg sklopa po jedinici površine. U slučaju nedostatka toga sjemena, uzeti sjeme sortnog hibrida Wisconsin. Količina sjemena kukuruza po 1 ha treba iznositi: mašinskom sjetvom 50—55 kg, a ručnom 25—30 kg.

I. Kombinaciju sjetve sa Fergusonovom sijačicom radnog zahvata 220 cm

Kod sjetve Fergusonovom sijačicom upotrebiti 3 radna zahvata ove sijačice. Na taj se način dobija širina sjetvene pantljičke pšenice od 660 cm. Nakon zasijane pantljičke (660 cm), potpuno zatvaramo mehanizam za izbacivanje sjemena, te činimo 1 prazan hod (širina sijačice 220 cm). Ovaj pojas bi ostao za sjetvu kukuruza u proljeće, a koji bi se sijao u 3 reda sa razmakom 70 cm red od reda i sa međuprostorom do prvog reda pšenice od 40 cm. Razmak biljaka kukuruza u redu odrediti na 15—20 cm sa jednom biljkom u kućici, kako bi se dobio sklop od oko 25.000 biljaka/ha.

Kod ovog načina sjetve omogućena je mehanička njega usjeva sa Fergusonovim priključnim strojevima.

U ovoj združenoj sjetvi pod pšenicom bila bi zastupljena površina sa 75%, a pod kukuruzom sa 25%.

II. Kombinacija sjetve sa Olt-ovom sijačicom radnog zahvata 300 cm

Za izvođenje združene sjetve, sa ovom sijačicom, preporučujemo ove dvije varijante:

1. **VARIJANTA:** Sijačica se uredi tako, da sije na razmak od 22 cm s time, da redovi u pantljički imaju razmak od 8 cm. Na taj način sa jednim potezom sjetve dobijamo 10 dvojnih redova pšenice. Između pojaseva pšenice ostavlja se prazni prostor od 130 cm. Ovaj bi se međuprostor dobio na taj način, da se na sijačici s jedne strane pričvrsti marker sa širinom radnog zahvata 65 cm (marker mora ići tragom markera). Na traku za kukuruz širine 130 cm, usijava se u proljeće samo dva reda kukuruza, na razmak od 40 cm red od reda, a kućica od kućice u redu na 40 cm sa 2 biljke u kućici, ili s razmakom 15—20 cm kućica od kućice sa jednom biljkom u kućici. Do prvih redova pšenice ostavlja se razmak od 45 cm. Kod ove sjetve obrada (njega) kukuruza može biti samo sprežna. Zastupljenost pšenice kod ove varijante je 70%, a kukuruza sa 30%.

II. **DRUGA VARIJANTA:** Za sjetvu pšenice upotrebi se Oltova sijačica. Time se dobiva sjetveni pojas pšenice od 600 cm. Između pojedinih pojaseva pšenice se ostavlja prazan prostor za sjetvu kukuruza u širini od 200 cm. Ovaj se prostor dobiva na taj način, da se na sijačici s jedne strane pričvrsti marker, čiji je radni zahvat 100 cm (1 m): (marker mora ići tragom markera), pa se tako u svaka dva poteza ove sijačice dobiva pojas nezasijanog zemljišta od 200 cm širine, koji predstavlja traku za kukuruz.

U prazan pojas od 200 cm širine, zasijava se u proljeće tri reda kukuruza na razmak 60 cm red od reda, s međuprostorom do pšenice od 40 cm. U redovima razmak biljaka mora iznositi 15—20 cm sa jednom biljkom.

Kod ove varijante zastupljenost površine pod pšenicom iznosi 75%, dok pod kukuruzom 25%.